

MANAŽERSKÉ SHRNU TÍ

**k možnostem urychlení
povolovacího procesu projektu
Lutyně**

KLIENT

Státní investiční a rozvojová společnost, a.s.

AUTOR

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
Cerha Hempel Kališ & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář

KONTAKTNÍ OSOBA

Jméno: JUDr. Ing. Miloš Olík, Ph.D., LL.M.

Adresa: Na Pankráci 1683/127, 140 00
Praha 4

Tel.: +420 224 216 212

Fax: +420 224 215 823

E-mail: olik@rowan.legal

Web: www.rowan.legal

ČÁST I. SHRNUÍ

ZADÁNÍ A VÝCHODISKA ANALÝZY

Předmětem této úvodní analýzy je stručné shrnutí k možnostem urychlení schvalovacích procesů v případě plánovaného projektu Dolní Lutyně – výstavba gigafactory (dále jen „Projekt“), který má potenciální přeshraniční environmentální dopady.

Za účelem realizace Projektu byl vypracován harmonogram povolovacího procesu Projektu (dále jen „Harmonogram“)¹, který vychází z praktických zkušeností a zákonné povolovací procedury v České republice (dále jen „ČR“).

Ačkoli je Harmonogram dle našeho právního názoru rámcově správně nastavený a odpovídajícím způsobem odhaduje očekávatelnou délku schvalovacích procesů Projektu, v současné své podobě nespĺňuje časové požadavky investora Projektu, který tak hledá možné cesty jeho zkrácení v souladu s platnou legislativou ČR.

Byť tak Projekt slibuje významné ekonomické a sociální přínosy pro ČR, pokud by byly realizovány schvalovací procesy ve standardním režimu, vzhledem k investorem jasně deklarovaným očekáváním by pravděpodobně nebylo možné Projekt vůbec realizovat.

V tomto dokumentu jsou proto analyzovány zákonné možnosti zkrácení Harmonogramu tak, aby byl Projekt úspěšně realizován. Relevantní prostor ke zkrácení Harmonogramu, tj. prostor ke zkrácení, které by vedlo k zamýšlenému cíli, pak lze dle našeho právního názoru za současné právní úpravy vidět zejména v části týkající se posouzení vlivů na životní prostředí (dále jen „EIA“). Níže se proto blíže věnujeme této variantě.

Součástí této úvodní analýzy je dále mezinárodní srovnání české právní úpravy s polskou a maďarskou právní úpravou. Tento přístup je zvolen proto, že v kontextu Projektu jsou Polsko a Maďarsko významnými konkurenty při získávání strategických investic. Cílem této části analýzy je identifikovat silné a slabé stránky české právní úpravy a nastínit možná zlepšení, která by zvýšila atraktivitu ČR pro zahraniční investory ve srovnání s těmito konkurenčními státy.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

K možnosti zkrácení Harmonogramu

Současný harmonogram Projektu, vypracovaný podle platné legislativy, **nesplňuje časové požadavky investora**, který hledá možnosti jeho zkrácení. Projekt slibuje významné přínosy pro ČR, ale standardní proces EIA by časově ohrozil realizovatelnost Projektu. Analýza se proto zaměřuje na možnosti zkrácení Harmonogramu Projektu, zejména v části týkající se procesu EIA.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „Zákon o PVŽP“), který do českého právního řádu implementuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „Směrnice o EIA“), totiž **umožňuje vynětí záměru z procesu EIA (alternativní postup), pokud veřejný zájem výrazně převažuje nad ochranou životního prostředí a veřejného zdraví.**

Alternativní postup je spojen s následujícími aspekty:

¹ Viz příloha.

- K vynětí záměru z (standardního) procesu EIA dochází **na základě rozhodnutí Vlády ČR.**
- I při vynětí záměru (Projekt) ze standardního procesu EIA **musí být zajištěno splnění cílů Směrnice o EIA.**
- Záměr (Projekt) může být :
 - o **úplně vyňat z procesu EIA**, tj. proces EIA nebude realizován vůbec; nebo
 - o může být posouzení provedeno jiným, ale obdobným způsobem (**alternativně**).
- Alternativní posouzení může zahrnovat například zkrácený nebo odložený proces odpovídající jednotlivým krokům EIA, **aniž by zahájení a výsledek ostatních povolovacích procesů (např. stavebního řízení) byl na procesu EIA závislý.**
- Vhodným nastavením alternativního postupu co do rozsahu připravované dokumentace, zapojení třetích stran, lhůt, fáze realizace v kontextu celé povolovací fáze Projekt, **pak dle našeho názoru bude možné docílit úspory až v plném rozsahu předpokládaném Harmonogramem pro proces EIA** (tj. 12,5 měsíce).
- Zákonnost postupu bude nicméně odvislá od **schopnosti Vlády ČR odůvodnit, proč v případě Projektu výrazně převažuje veřejný zájem na jeho realizaci** nad veřejným zájmem na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví, které sleduje standardní proces EIA.
- **Riziko napadení rozhodnutí Vlády ČR** z důvodu nenaplnění podmínek pro vynětí Projektu z procesu EIA existuje v případě obou variant postupu, nicméně jej **vnímáme jako významně nižší, pokud by byla zvolena cesta alternativního procesu EIA** (tj. proces EIA bude *de facto* realizován, pouze s jinými lhůtami a potenciálně v jiné fázi povolovacích procesů).

V rámci této analýzy nastiňujeme možné odůvodnění vynětí Projektu z procesu EIA, které bychom však doporučovali dále rozpracovat.

V úvahu připadá také úprava Zákona o PVŽP v souladu se Směrnicí o EIA tak, aby podmínky aplikovatelnosti výjimky z procesu EIA bylo relativně snazší naplnit. Tím by se také snížila některá rizika spojená s vynětím Projektu (či jiných budoucích projektů) z procesu EIA. **Také možnost této novelizace Zákona o PVŽP doporučujeme dále analyzovat a rozpracovat, byť vnímáme, že pozitivní dopady na Projekt jako takový mohou být s ohledem na časové aspekty legislativního procesu omezené.**

K závěrům vyplývajícím ze srovnávací analýzy zahraničních úprav

Z analýzy právní úpravy v Polsku i Maďarsku předběžně vyplývá, že **rychlejší a efektivnější provádění povolovacích procesů se strategickým významem spočívá především ve flexibilnější právní úpravě pro investice se strategickým významem.**

Jednou z možností pro urychlení realizace projektů strategického významu je jednak speciální právní úprava pro tyto projekty a dále efektivnější rozdělení úpravy této problematiky mezi zákon a **podzákoné právní předpisy**. Další inspirace lze hledat v dílčích úpravách (omezení vlivu NGO, předběžných opatření, zkrácení lhůt, fikce rozhodnutí apod.).

V případě posuzování procesu EIA je stěžejním aspektem rychlost a efektivnost celého procesu i kvalita investorem předložené dokumentace, která se odvíjí od požadavků na její

zpracování. Obecně panuje shoda, že právě **podrobnější úprava požadavků na projektovou dokumentaci** může vést k urychlení celého procesu (avšak spíše v řádů měsíců).

Taktéž je nutné upozornit na skutečnost, že v případě Projektu se bude jednat o posuzování dopadů s přeshraničním přesahem, kdy tento proces má, na základě evropského práva, určitá specifika. Přeshraniční aspekt taktéž zvyšuje možnost případného zapojení orgánů Evropské unie (dále jen „EU“).

Pro případný návrh implementace či podrobné srovnání jurisdikcí s českým právem lze určitě doporučit přípravu srovnání ve spolupráci se zahraniční právní kanceláří.

ČÁST II. PRÁVNÍ ROZBOR

A. K MOŽNOSTEM ZKRÁCENÍ PROCESU EIA

1. Proces EIA upravuje Směrnice o EIA, kterou zapracovává do českého právního řádu Zákon o PVŽP.
2. V souvislosti se s urychlením procesu EIA se nabízejí především následující možnosti:
 - a) **Využití výjimky z procesu EIA, která se nebude vůbec realizovat;**
 - b) **Využití výjimky z procesu EIA, přičemž EIA (posouzení dopadů) se bude realizovat v alternativní podobě (podle *ad hoc* procesních pravidel);**
 - c) **Postup dle některého z předchozích bodů spolu s úpravou legislativy, která bude tento postup výslovně umožňovat.**

Těmto možnostem se věnujeme níže.

A.1 K možnosti vynětí záměru z procesu EIA obecně

3. Zákon o PVŽP umožňuje Vládě ČR rozhodnout v určitých případech o vynětí konkrétního záměru z povinnosti provést EIA. Konkrétně § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP² umožňuje Vládě ČR výjimečně rozhodnout, že určitý záměr nebude podléhat posuzování podle Zákona o PVŽP, pokud **veřejný zájem na jeho realizaci výrazně převažuje nad zájmem na ochraně životního prostředí a veřejného zdraví**.
4. Výjimka dle § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP je dle našeho názoru jedinou relevantní cestou, jak schvalovací proces EIA Projektu urychlit. Zákon o PVŽP totiž nestanoví, jak konkrétně má (pokud vůbec) v případě záměru vyňatého z procesu EIA proběhnout posouzení jeho dopadů na životní prostředí.
5. Nabízí se tak zejména postup, kdy posouzení dopadů na životní prostředí – tj. proces EIA – **(i) nebude realizováno vůbec, nebo (ii) realizováno bude, avšak dle *ad hoc* nastavených procesních pravidel a lhůt** (tj. bude využita jiná forma posuzování oproti standardnímu procesu EIA, jak bude blíže popsáno v bodě A.3 této analýzy).
6. Hlavním předpokladem postupu ve smyslu § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP je nicméně jeho relevantní odůvodnění. Vláda ČR musí v rozhodnutí odůvodnit, že:
 - a) existuje veřejný zájem na provedení záměru;
 - b) tento veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem na ochraně životního prostředí;

² § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP: „Vláda může dále **ve výjimečném případě** rozhodnout, že předmětem posuzování podle tohoto zákona není záměr, u kterého veřejný zájem na jeho provedení výrazně převažuje nad veřejným zájmem na ochraně životního prostředí a veřejného zdraví, není-li vzhledem k okolnostem možné posuzování záměru provést, aniž by byl nepříznivě ovlivněn účel záměru. Součástí návrhu na postup podle věty první je vždy vyjádření Ministerstva životního prostředí (dále jen „ministerstvo“). U záměru vyloučeného podle věty první vláda

a) může stanovit jinou formu posuzování,

b) zajistí zveřejnění informace o vyloučení podle věty první, jeho důvodech a výsledku posuzování podle písmene a) a

c) před vydáním rozhodnutí, které povoluje umístění nebo provedení záměru, informuje Evropskou komisi o důvodech vyloučení podle věty první a poskytne jí informace zveřejněné podle písmene b).“

Jedná se o implementaci čl. 2 odst. 4 Směrnice o EIA, která je však významně obecnější / benevolentnější, co do podmínek pro možnost alternativního postupu: „Členské státy mohou **ve výjimečných případech** vyjmout určitý záměr zcela nebo zčásti z ustanovení stanovených touto směrnici.“ K tomu viz také část **Error! Reference source not found.** této analýzy.

- c) tento veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem na ochraně veřejného zdraví; a
- d) vzhledem k okolnostem není možné posuzování záměru provést, aniž by byl nepříznivě ovlivněn.

7. **Bod A.2 této analýzy níže uvádí možný nástin odůvodnění v případě Projektu, který bychom však doporučovali dále rozpracovat v případě zájmu využít tohoto postupu.**

A.2 Nástin možného odůvodnění vynětí Projektu z procesu EIA

- 8. Jednou z hlavních (investičních) politik EU je politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti (tzv politika soudržnosti, *cohesion policy*). **Politika soudržnosti patří mezi otázky tzv. veřejného zájmu.**
- 9. Politika soudržnosti EU **podporuje regiony s nízkou životní úrovní nebo vysokou nezaměstnaností** a je vyjádřena již na úrovni primárního práva EU, viz zejména článek 174 až 178 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“).
- 10. ČR má povinnost provádět svou hospodářskou politiku tak, aby bylo dosaženo cílů uvedených v čl. 174 SFEU. Jedná se pak zejména o činnost Vlády ČR, která utváří hospodářskou politiku ČR. Vláda ČR by tak mimo jiné měla činit kroky směřující k podpoře regionů v České republice, které čelí přechodovým nebo strukturálním problémům, aby mohly plně přispět k ekologické a digitální transformaci; a snížení rozdílů v jednotlivých krajích, pokud jde o hospodářský blahobyť, příjmy a nezaměstnanost.
- 11. K naplňování těchto cílů politiky soudržnosti může docházet vícero způsoby, a to **s využitím obecných** (programy státní podpory) **i konkrétních nástrojů** (konkrétní investiční akce, např. Projekt).
- 12. Evropská komise rozhodnutím ze dne 29. 7. 2021, SA.63452 schválila tzv. *Mapu regionální podpory* pro Českou republiku s platností od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2027. V rámci tohoto rozhodnutí Evropská komise potvrdila, že **Moravskoslezský kraj patří k nejvíce znevýhodněným regionům v EU**, a tedy představuje oblast „s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností“ ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. a) SFEU (HDP na obyvatele je v Moravskoslezském kraji nižší než 75 % průměru EU-27). Cílem Vlády ČR by tak mělo být také konkrétními kroky usilovat o stabilizaci situace v Moravskoslezském kraji, posílení tamějšího pracovního trhu a přípravu regionu na změny vyvolané ekologickou a digitální transformací.
- 13. V návaznosti na výše uvedené tak vnímáme možnou argumentaci, že:
 - a) realizace Projektu představuje jeden z významných nástrojů, jak popsaného cíle dosáhnout, neboť vytvoří nová pracovní místa a posílí ekonomiku nejen Moravskoslezského kraje, ale i celé ČR prostřednictvím zvýšení daňových příjmů;
 - b) realizace Projektu je proto ve veřejném zájmu, neboť přinese nové pracovní příležitosti v lokalitě obecně dlouhodobě negativně ovlivněné vysokou nezaměstnaností způsobené postupným ukončováním těžby uhlí

a ukončením činnosti jiných významných zaměstnavatelů v regionu (např. OKD, Liberty a další); a tedy

- c) **zájem na realizaci Projektu v daném případě převažuje nad veřejným zájmem na ochranu ŽP a veřejného zdraví**, resp. převažuje do té míry, že odůvodňuje vyjmutí záměru ze standardního procesu EIA, když standardní proces EIA by v tomto konkrétním případě znamenal, že k realizaci záměru nedojde.

14. Možnosti odůvodnění postupu podle § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP bychom nicméně **doporučovali blíže analyzovat, zejména také doplnit o konkrétní „tvrdá“ data přínosů Projektu.**
15. Současně bychom vnímali jako vhodné, aby v případě vynětí Projektu z procesu EIA nebylo posouzení dopadů na životní prostředí vynecháno zcela, ale *de facto* proběhlo (s jinými lhůtami a případně odlišnou sekvencí kroků či zjednodušeně). **Tímto by dle našeho názoru byla do značné míry eliminována rizika budoucího napadení postupu třetími stranami (viz také dále).**

A.3 Procesní aspekty urychlení procesu EIA a časová úspora

16. Nutnou podmínkou při uplatnění výjimky EIA je zajistit, aby byly naplněny cíle Směrnice o EIA, resp. aby byl naplněn účel Zákona o PVŽP.
17. Primárně je proto i v případě záměrů vyňatých z procesů EIA nezbytné zvážit možné významné negativní vlivy na životní prostředí před samotným povolením Projektu, případně zajistit v maximální možné míře jejich předejití, eliminaci, snížení nebo kompenzaci a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti. **Tento účel lze zajistit nejen provedením standardního procesu EIA, ale i jinou formou posouzení ve smyslu § 4 odst. 3 písm. a) Zákona o PVŽP.**
18. V případě, že vláda ČR rozhodne o aplikaci výjimky z procesu EIA, je povinna v první řadě zajistit splnění požadavků dle § 4 odst. 3 písm. a) až c) Zákona o PVŽP.
19. Jak bylo řečeno, **vláda ČR je oprávněna stanovit jinou formu posouzení**; měla by tedy v rámci rozhodování o výjimce zvážit, zda jiná forma posouzení konkrétnímu případu vyhovuje, a pokud dojde k závěru, že je určité posouzení na místě, **stanovit jeho rozsah a formu.**
20. Může se jednat o provedení posouzení obdobné standardizovanému procesu EIA v omezeném rozsahu (v takovém, který je možný a který neodporuje účelu záměru), popřípadě o jinou formu posouzení. Rozsah posouzení lze omezit například i tak, že v případě nezbytnosti realizovat záměr ve velmi krátkém čase bude možno stanovit, že dokumentace se zpracuje v omezeném rozsahu (např. nebude proveden časově náročný biologický průzkum nebo budou vyhodnoceny vlivy na nejvíce ohrožené faktory životního prostředí), nebo že proces EIA bude proveden až *ex post* (např. po stavebním řízení).
21. Případná časová úspora Harmonogramu se bude odvíjet od skutečnosti, zda by byl záměr z procesu EIA vyňat úplně, nebo by byla zvolena jiná forma posuzování. **Vhodným nastavením však dle našeho názoru bude možné docílit úspory až v plném rozsahu předpokládaném Harmonogramem pro proces EIA (tj. 12,5 měsíce).**

22. Bez ohledu na rozsah alternativního posouzení, který Vláda ČR v souvislosti s výjimkou EIA stanoví, musí být nicméně vzhledem k možnému přeshraničnímu vlivu Projektu zajištěny požadavky mezistátního posuzování stanovené v § 11 až 13 Zákona o PVŽP. Jedná se o konkretizaci požadavků dle čl. 7 Směrnice o EIA, zejména se jedná o informační povinnost a možnost jiného členského státu se k Projektu vyjádřit. **V případě postupu dle § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP bychom proto vnímali jako zásadní také předběžné projednání s jinými členskými státy, které mohou být Projektem potenciálně dotčeny (v tomto případě zejména Polskem), tak, aby bylo minimalizováno riziko napadení postupu Vlády ČR z jejich strany.**

A.4 Možná rizika spojená s postupem dle § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP

23. Bude-li záměr na základě rozhodnutí Vlády ČR vyňat ve smyslu § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP, a proces EIA neproběhne (popř. proběhne v omezeném rozsahu nebo jinou formou), může být tento postup napadnut na úrovni Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“). Aktivně legitimováni podat žalobu pro nesplnění povinnosti jsou členský stát (který se domnívá, že jiný členský stát porušil unijní právo) a Evropská komise.
24. Pokud SDEU sezná, že členský stát své povinnosti neplní, je členský stát vyzván k okamžité nápravě. Pokud tak neučiní, může být proti němu zahájeno další řízení, které může vést k uložení pokuty.
25. Na vnitrostátní úrovni pak hrozí teoreticky riziko podání žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu ve smyslu § 82 an. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, a to ze strany subjektů, které by za předpokladu, že by proces EIA proběhl zcela standardním způsobem, byla aktivně legitimována v navazujícím řízení ve smyslu Zákona o PVŽP.

A.5 Možná novelizace § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP

26. Jak bylo uvedeno výše, postup dle § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP v případě Projektu (ale i jiných záměrů) je aktuálně spojen zejména s nutností odůvodnit, že veřejný zájem na realizaci Projektu výrazně (!) převažuje nad veřejným zájmem na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví. **Jedná se tak o poměrně přísné kritérium, jehož splnění může být v případě Projektů (i jiných významných záměrů) úspěšně rozporováno.**
27. Vedle využití výjimky z procesu EIA dle platného a účinného znění Zákona o PVŽP tak přichází v úvahu také postup v podobě současné novelizace § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP.
28. Novelizace by konkrétně mohla směřovat k tomu, aby podmínky vynětí záměru z procesu EIA byly nastaveny obdobně (obecně) jako je stanoví Směrnice o EIA. Směrnice o EIA totiž toliko stanoví, že je možné stanovit výjimky z procesu EIA ve výjimečných případech, které však nejsou blíže specifikovány, zejména Směrnice o EIA neobsahuje výslovně podmínku poměrování vícera veřejných zájmů a podmínku „výrazného“ převážení veřejného zájmu na realizaci záměru.
29. **Principem takové legislativní změny by tedy mohla být úprava § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP v souladu se Směrnicí o EIA, kdy podmínky pro vynětí záměru z procesu EIA by dávaly Vládě ČR větší flexibilitu.**

30. Pro úplnost však doplňujeme, že v případě Projektu vnímáme, že tato cesta nemusí být prakticky realizovatelná s ohledem na očekávatelnou délku (a nepředvídatelnost) legislativního procesu.

B. PROJEKT JAKO STRATEGICKÁ INVESTIČNÍ STAVBA

31. Veřejně prospěšné stavby, stavby liniové a další, např. strategické investiční stavby, podléhají zvláštním právním předpisům, které usnadňují a urychlují proces jejich povolování (vč. procesu EIA) a vyvlastňování. Tyto předpisy zajišťují, že stavby, které jsou ve veřejném zájmu, mohou být realizovány efektivně a bez zbytečných průtahů. Speciální úprava může zahrnovat zkrácení lhůt a zjednodušení procesu EIA pro veřejně prospěšné stavby, aniž by byla opomíjena kvalita posouzení environmentálních dopadů.
32. Aktuální legislativní úprava nicméně v současné době neumožňuje, aby Projekt byl veřejně prospěšnou stavbou, liniovou stavbou či tzv. strategickou investiční stavbou s ohledem na jejich zákonné vymezení.
33. Podle § 1 odst. 13 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury (dále jen „**Liniový zákon**“) se přitom strategickou investiční stavbou – která je svou povahou Projektu nejbližší – rozumí stavba pro výrobu a skladování umístěvaná v zastavitelných nebo transformačních plochách o rozloze nejméně 45 ha vymezených k tomuto účelu v územním rozvojovém plánu nebo v zásadách územního rozvoje. **Podmínkou však je, aby tato stavba byla uvedena v příloze č. 3 k Liniovému zákonu. Tato podmínka není v současné době pro Projekt naplněna.**
34. Vzhledem ke strategickému významu Projektu (a obdobných projektů v budoucnu) lze doporučit zvážit legislativní úpravu právě například Liniového zákona, která by obdobné stavby za strategické investiční stavby (příp. veřejně prospěšné stavby) označila, aniž by byly výslovně součástí přílohy č. 3 Liniového zákona.
35. **Doporučujeme proto bližší analýzu otázky vymezení *strategické investiční stavby* (příp. veřejně prospěšné stavby) a novelizaci Liniového zákona a případně dalších právních předpisů³ tak, aby touto byly také stanovené podmínky splňující strategické investiční stavby, resp. aby byly postaveny na roveň stavbám liniovým** – ty by mohly být vymezeny např. ve vazbě na hodnotu investice a skutečnost, že jsou realizovány na pozemcích vlastněných z určitého vyššího procenta (např. 85 %) státem nebo státem vlastněným subjektem (typicky právě Státní investiční a rozvojovou společností, a.s.).
36. Zjednodušení procesu EIA je klíčové pro zajištění efektivní a rychlé realizace projektů, které jsou nezbytné pro rozvoj infrastruktury a ekonomiky ČR. Zjednodušení a urychlení povolovacích procesů přinese významné výhody v podobě časové a nákladové úspory, zvýšení právní jistoty a optimalizace zdrojů. Implementace zjednodušených postupů by tak dle našeho názoru měla být prioritou, aby bylo možné rychle reagovat na potřeby společnosti a zajistit úspěšnou realizaci klíčových infrastrukturních projektů.

³ Např. zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu.

C. MOŽNOSTI URYCHLENÍ PROCESU EIA (SROVNÁVACÍ ZAHRANIČNÍ ANALÝZA)

37. Srovnání konkurenčních jurisdikcí (Maďarsko a Polsko) vychází z časového (a administrativního) hlediska poměrně jednoznačně ve prospěch zahraničních jurisdikcí.
38. Zejména Maďarsko má zjevně zavedený a v minulosti jasně využívaný legislativní systém umožňující rychlé a efektivní povolování výstavby. Stejně tak Polsko má ve svém právní systému zakomponované mechanismy, které ho mohou zvýhodňovat oproti české úpravě.
39. Pro případný návrh implementace, či podrobné srovnání jurisdikcí s českým právem lze určitě doporučit přípravu srovnání ve spolupráci se zahraniční právní kanceláří, nicméně již nyní lze zmínit některé zajímavé skutečnosti.

C.1 Maďarsko

40. **Rozdílný legislativní rámec.** Podstatná část celého procesu je řešena podzákonnými právními normami (nařízením vlády). Prakticky celý proces EIA je upraven nařízením vlády. Zákon upravuje pouze nezbytné minimum. Systém je tak proti českému značně legislativně flexibilnější.
41. **Nařízení vlády pro prioritní investici.** Pro realizaci konkrétních (prioritní investice) projektů přitom může být vydáno nařízení vlády, které upravuje podmínky přímo pro tento konkrétní projekt. To je realizováno nařízením vlády, které je vydáno na základě zákonného zmocnění (dříve zákon o prioritních investicích, v současnosti zákon o architektuře).
42. **Význam nařízení vlády pro prioritní investice.** Vydané nařízení pro konkrétní prioritní investice je pak značně technickou normou k celému procesu stavebního řízení, upravující proces do velkého detailu (rozsah zastavěnosti, kratší lhůty, fikce vydání rozhodnutí, neuplatnění limitů v jiných právních předpisech, způsob oznamování toliko veřejnou vyhláškou, pokud není stanoveno jinak, apod.).
43. **Koordinátor projektu.** V nařízení pro prioritní investice se také stanovuje odpovědná osoba za daný projekt, která má určitá oprávnění vůči správním orgánům – např. může písemně uložit úřadům splnění neplánovaného úkolu. Vystupuje tedy v pozici jakéhosi právně / administrativního koordinátora projektu.
44. **Kontroverze.** Tato úprava v podobně (konkrétních) vládních nařízeních je momentálně tématem veřejné diskuse (zejména z hlediska územního plánování, korupce a životního prostředí) – možná již v létě tohoto roku se bude konat referendum o zrušení právní úpravy umožňující tento postup. Dle veřejně dostupných zdrojů se tato iniciativa jeví jako pouze vnitrostátní záležitost (tj. nikde nerezonuje možný rozpor s právem EU).
45. **Proces EIA.** V rámci samotného procesu EIA lze upozornit především na odlišnosti v předběžném posouzení (u některých záměrů není nutné provádět screening).

C.2 Polsko

46. **EIA pro strategické investice.** V případě strategických investic může být rozsah EIA stanoven odchylně a stejně tak může dojít ke stanovení odchylných limitů dle

jiných právních předpisů (zastavitelnost, územní plánování) a účasti veřejnosti, a to usnesením generálního ředitele pro ochranu životního prostředí.

47. **Strategické investice jsou určeny podzákonným předpisem.** Seznam strategických investic je určen nařízením vlády. Strategické investice pak mají (mohu mít) upravený režim pro jejich realizaci.
48. **Omezení účasti nových NGO v řízení týkajícího se strategické investice.** Polská právní úprava obsahuje specifická omezení účasti veřejnosti NGO na procesu EIA. Okruh NGO je omezen na subjekty, které vykonávají činnost v oblasti ochrany životního prostředí nebo ochrany přírody nejméně 12 měsíců před zahájením řízení – což lze chápat v porovnání s českou právní úpravou jako přísnější podmínka (český zákon stanovuje alternativní podmínky – buď musí příslušná právnická osoba existovat více jak 3 roky před zveřejněním informací o navazujícím řízení, nebo tuto dobu může nahradit podporou ve formě podpisů alespoň 200 osob).
49. **Omezení předběžných opatření.** V případě některých strategických investic není možné vydat předběžné opatření na návrh NGO a jsou omezeny možnosti vlivu soudního přezkumu – nezákonná rozhodnutí správních orgánů nemusí nutně znamenat zastavení celého procesu.
50. **Omezení okruhu dotčené veřejnosti.** Omezení účasti veřejnosti se týká i vytvoření tzv. nárazníkových zón, kdy účastníkem řízení bez dalšího mohou být jen vlastníci nemovitostí v okruhu 100 m od plánovaného projektu, ostatní musí prokázat zásah do jejich práv.

ČÁST III. VÝCHODISKA A PODMÍNKY ZPRACOVÁNÍ

Toto manažerské shrnutí vychází z klientem poskytnutého zadání, předložených podkladů a poskytnutých informací a z toho, že tyto podklady a informace jsou úplné. V případě doplnění či změny zadání, podkladů či informací si vyhrazujeme právo na úpravu závěrů tohoto manažerského shrnutí, a to na základě případných nových informací.

Právní názory obsažené v tomto manažerském shrnutí jsou založeny na důkladném prověření věci a související rozhodovací praxe soudů, kterou jsme považovali za relevantní, a dostupné odborné literatury.

Toto manažerské shrnutí vychází výlučně z interpretace právních předpisů v něm uvedených a nezahrnuje posouzení žádných obchodních, finančních, účetních a případně jiných neprávních dopadů.

Všechna právní hodnocení obsažena v tomto manažerském shrnutí jsou založena pouze na aplikovatelných právních předpisech platných a účinných k dnešnímu dni, není-li v manažerském shrnutí stanoveno jinak a nepředjímají rozhodnutí soudů nebo správních orgánů v konkrétní věci.

Toto manažerské shrnutí bylo zpracováno s výhradou uplatnění jeho závěrů v České republice.